

**A Kúria
mint másodfokú bíróság
végzése**

Az ügy száma: Kpkf.III.45.030/2023/2.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Katalin a tanács elnöke

Dr. Bérces Nóra előadó bíró

Dr. Sperka Kálmán bíró

Dr. Gyurán Ildikó bíró

Dr. Sugár Tamás bíró

A felperes: felperes neve
(felperes címe)

A felperes képviselője: dr. Darányi József Tibor ügyvéd
(felperesi képviselő címe); valamint

a Hivatásos Tűzoltók Független Szakszervezete (felperesi képviselő 2 címe; meghatalmazott szakszervezeti képviselő: ...)

Az alperes: ... Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
(alperes címe)

Az alperesi képviselője: Dr. Polgár Miklós kamarai jogtanácsos

A per tárgya: közszolgálati jogviszonnyal kapcsolatos közigazgatási jogvita

A fellebbezést benyújtó fél: alperes

A fellebbezéssel támadott határozat: Fővárosi Ítéltábla 1.Kf.700.186/2022/4. számú végzése

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Ítéltábla 1.Kf.700.186/2022/4. számú végzését helybenhagyja.

A végzés ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

[1] A ... Törvényszék (a továbbiakban: törvényszék) a számú ítélete ellen benyújtott alperesi fellebbezésre tekintettel az ügy iratait a Fővárosi Ítéltáblához (a továbbiakban: ítéltábla) felterjesztette. Az ítéltábla észlelte, hogy az alperes a fellebbezését nem az arra rendszeresített nyomtatványon terjesztette elő, ezért a 2. számú végzésében a fellebbezést és a felterjesztett iratokat a törvényszéknek visszaküldte annak megfontolására, hogy az ügyben helye lehet-e a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 102. § (1) bekezdés d) pontjában foglalt intézkedésnek a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet 75/C. § (2b) bekezdésére és a Kúria következetes gyakorlatára figyelemmel. A végzés jogorvoslati záradékot nem tartalmazott. Az alperes az iratok visszaküldéséről rendelkező 2. számú végzés ellen fellebbezést terjesztett elő.

Az elsőfokon eljáró bíróság végzése

[2] Az ítéltábla – mint elsőfokon eljáró bíróság – az alperes fellebbezését a Kp. 102. § (1) bekezdés b) pontjára hivatkozással visszautasította azzal az indokkal, hogy a fellebbezés érdemi elbírálására nincs törvényes lehetőség a Kp. 7. § (2) bekezdés a) pontja, 99. § (1) bekezdése, 102. § (1) bekezdés b) pontja és 112. § (1) bekezdése alapján. Az iratok visszaküldéséről rendelkező végzés elleni fellebbezés előterjeszthetősége kapcsán – a vonatkozó kommentárirodalom és kúriai gyakorlat alapján – megvizsgálta a visszaküldő végzés perjogi természetét, majd megállapította, hogy az a felterjesztett iratok visszaküldésének tárgyában hozott, a bírói gyakorlat által kialakított, kizárólag ügyviteli rendelkezést tartalmazó intézkedési forma, amelyet a másodfokú bíróság abban az esetben alkalmaz, ha az elsőfokú bíróság elmulasztotta a Kp. 102. §-ában felsorolt körülmények vizsgálatát. A végzés ellen a Kp. eltérő szabályozása hiányában nincs helye fellebbezésnek, ezért a Kp. 102. § (1) bekezdés b) pontja alapján a fellebbezés visszautasításának van helye.

A fellebbezés és az észrevétel

[3] Az alperes fellebbezésében kérte a végzés hatályon kívül helyezését és az ítéltábla kötelezését a határozatában hivatkozott kúriai döntések megküldésére. Álláspontja szerint az ítéltábla fellebbezést visszautasító végzése sérti a Kp. 48. § (1) bekezdés b) pontjában és 102. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt rendelkezéseket, továbbá az Alaptörvényben biztosított jogorvoslati jogot.

[4] Sem a Kp., sem a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) alapján nem létezik „megfontolásra visszaküldő végzés”, és e jogszabályok az „ügyviteli rendelkezést tartalmazó végzés” elleni fellebbezés kizárását sem nevesítik. Az ítéltábla jogszabályi alap nélkül, lényegében jogalkotóként hozta meg döntését; a visszaküldést elrendelő végzése ellen nem biztosított jogorvoslatot, azt a felek részére nem is küldte meg. Az ítéltábla által hivatkozott Nagykommentár nem a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) szerinti jogforrás, valamint az is csak arra az esetre írja elő a „megfontolásra visszaküldő végzés” és az „elnöki

meghagyás” intézményét, amikor „a másodfok nem képes az elsőfokú bíróság mulasztását pótolni”.

[5] A „megfontolásra visszaküldő végzés” sérti a jogbiztonságot és az Alaptörvényben biztosított jogorvoslati jogot, mert az eljárásjogi jogszabályok a fellebbezés felterjesztését követően az elsőfokú bíróságnak nem teszik lehetővé, hogy ettől a döntésétől eltérő döntést hozzon. Ezzel szemben, ha az ítélet ellen benyújtott fellebbezést visszautasította volna, a végzése ellen biztosított lett volna a jogorvoslati jog. A másodfokú bíróság „megfontolásra visszaküldő végzésével” presszionálta az elsőfokú bíróságot, mert előírta részére, hogy mi lenne a helyes döntés. A visszaküldő végzés végrehajtásával az elsőfokú bíróság megsértene a Kp. 102. és 103. §-ában foglalt rendelkezéseket, mert ebben az esetben egyszerre létezne a fellebbezést felterjesztő és a fellebbezést visszautasító végzése. Ha az ítéletálla álláspontja szerint a fellebbezés visszautasításának lett volna helye, a Kp. 104. § (1) bekezdésében és a Kp. 45. (helyesen: 48.) § (1) bekezdés c) pontjában foglalt rendelkezések alapján az erre vonatkozó döntést neki kellett volna meghoznia.

[6] Az alperes utalt arra is, hogy az ítéletálla fellebbezést visszautasító végzésében hivatkozott kúriai gyakorlat az anonim határozatok gyűjteményében nem érthető el.

[7] A felperes a fellebbezésre észrevételt nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[8] A fellebbezés az alábbiak szerint megalapozatlan.

[9] A Kúria mindenekelőtt kiemeli, hogy az ítéletálla – mint másodfokú bíróság – a 2. számú végzésében a törvényszék – mint elsőfokú bíróság – ítélete elleni fellebbezés felterjesztésének feltételei vizsgálatára küldte vissza a felterjesztett iratokat, mivel a Kp. 102. § (1) bekezdésében meghatározott okok miatti intézkedés megtételére a jogalkotó az elsőfokú bíróságot jogosította és kötelezte, amit a másodfokú bíróság nem pótolhatott. A jelen fellebbezési eljárás tárgya azonban nem az ítéletálla mint másodfokú bíróság által meghozott 2. számú végzés jogszerűsége, hanem az ítéletálla mint elsőfokú bíróság által 4. szám alatt meghozott – a 2. számú végzés ellen benyújtott alperesi fellebbezést visszautasító – végzés jogszerűsége volt.

[10] Erre figyelemmel a 2. számú végzésnek a fellebbezés elbírálása szempontjából csak annyi relevanciája volt, hogy az nem a per érdemében meghozott döntésnek minősült, ennél fogva annak formája – a Kp. 84. § (1) bekezdéséből következően – nem lehetett ítélet. Ennek megfelelően a Kúria mint másodfokú bíróság az alperes visszaküldő végzéssel kapcsolatban tett előadásait, kifogásait és érveit kizárólag azzal összefüggésben vizsgálhatta, hogy a végzés elleni fellebbezés visszautasításának feltételei fennálltak-e, azaz hogy volt-e helye a 2. számú végzés ellen fellebbezésnek.

[11] Az Alaptörvény alkotmányos alapjogként biztosítja a jogorvoslathoz való jogot [XXVIII. cikk (7) bekezdés], azonban az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó részletes (az egyes jogágakat érintő) szabályokat törvény állapítja meg, illetve az alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható [az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdés].

[12] A Kp. – a jogorvoslathoz való alkotmányos jog érvényesülése érdekében – a negyedik részében szabályozza a perorvoslatok perjogi szabályait, az egyes perorvoslati formákat. A

perorvoslatok között a bírósági határozatokkal szembeni rendes jogorvoslat formája a fellebbezés, amelyet a fél az elsőfokú bíróság nem jogerős határozataival (az ítélettel és a végzéssel) szemben vehet igénybe. A fellebbezési jog azonban nem korlátlan, a fél csak akkor terjeszthet elő fellebbezést a bíróság határozatával (ítéletével vagy végzésével) szemben, ha a fellebbezési jogot a Kp. – illetve a Kp. rendelkezése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) rendelkezései biztosítják. A Kp. rögzíti az ítélet elleni fellebbezés részletes szabályait (Kp. 99. §), a végzés elleni fellebbezés körébe tartozó szabályok tekintetében csak az eltéréseket határozza meg (Kp. 112. §), ebben a körben a Pp. rendelkezései nem alkalmazhatóak.

[13] A Kp. 84. § (1) bekezdése értelmében a bíróság a per érdemében ítélettel, a per során felmerült minden más kérdésben végzéssel dönt.

[14] A Kp. 112. § (1) bekezdése értelmében a fél a bíróság végzése ellen „az e törvényben meghatározott esetben” terjeszthet elő fellebbezést. A Kp. 112. §-ához fűzött indokolás szerint „[a] fellebbezéssel támadható végzéseket az elsőfokú eljárás szabályai határozzák meg, hiszen azon esetekben van helye fellebbezésnek, ha a törvény külön megengedi”.

[15] A Kp. 112. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 102. § (1) bekezdés b) pontja szerint az elsőfokon eljáró bíróság a fellebbezést visszautasítja, ha az olyan határozat ellen irányul, amely ellen a fellebbezést törvény kizárja.

[16] Az alperes a Kp. 102. § (1) bekezdés b) pontjának alkalmazását azért találta jogsértőnek, mert a visszaküldő végzés elleni fellebbezés kizárását nem nevesíti sem a Pp., sem a Kp., sőt egyik jogszabály sem zárja ki annak lehetőségét, hogy ha a bíróság „olyan végzést hoz, amely nem létezik”, azt ne lehetne fellebbezni. Ezzel szemben azonban – a Kp. végzések elleni fellebbezést tartalmazó szabályozásának rendszeréből következően – a Kp. 102. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott rendelkezés helyes értelmezése szerint a bíróságnak a fellebbezést vissza kell utasítania akkor is, ha az olyan végzés ellen irányul, amellyel szemben a fellebbezést törvény külön nem engedi meg (Kúria Kfv.VII.45.026/2023/2.).

[17] Mindezek alapján az ítéletábra a fellebbezéssel támadott végzésében helytállóan helyezkedett arra az álláspontra, hogy a fellebbezés szempontjából a Kp. 112. § (1) bekezdése alapján annak volt jelentősége, hogy a visszaküldő végzést a Kp. rendelkezései nem nevesítik fellebbezéssel támadható végzéseként, erre figyelemmel a fellebbezés visszautasításának volt helye a Kp. 102. § (1) bekezdés b) pontja alapján.

[18] Az ítéletábrának az iratvisszaküldés perjogi természetére tett megállapításaival a Kúria túlnyomórészt, a következő pontosítással egyetért. A visszaküldés a bíróság eljárásjogi cselekménye, amely a fellebbezéssel, vagy felülvizsgálati kérelemmel megindított jogorvoslati eljárási szakaszt lezárja és amely a felterjesztő bíróság számára kötelezést tartalmaz. Jogkövetkezménye, hogy a felterjesztő bíróságnak a kötelezésben kapott, jellemzően a jogorvoslati kérelem érdemi elbírálásra való alkalmassági vizsgálatával kapcsolatos feladatot el kell végeznie, és annak eredményeként újra kell döntenie arról, hogy a jogorvoslati kérelmet felterjeszti vagy más jogkövetkezményt alkalmaz. A visszaküldés, figyelemmel arra, hogy a közigazgatási perben eljáró bíróság a per érdemében ítélettel, a per során felmerült minden más kérdésben végzéssel dönt [Kp. 84. § (1) bekezdés], tartalmában és a formája szerint is végzés.

[19] A Kúria utal arra, hogy a fellebbezéssel támadott végzésből egyértelműen kitűnt, miszerint az ítéletábra – az alperes által előadottaktól eltérően – a kommentárirodalmat nem jogforrásként, hanem a törvény rendelkezéseinek az értelmezését segítő, a bíróság álláspontját alátámasztó eszközként használta, amely nem ütközik a Jat. rendelkezéseibe, a jogtudomány eredményei a jogalkalmazás során felhasználhatók.

[20] Az alperes fellebbezésében a Kp. 48. § (1) bekezdés b) pontja és 104. § (1) bekezdés b) pontja megsértését az iratok visszaküldését elrendelő végzéssel összefüggésben állította, vagyis a visszaküldés jogszerűség vitatta, amely – a korábban kifejtettekre tekintettel – nem fellebbezhető végzés, a másodfokú vizsgálatnak nem lehet a tárgya. Ezért a Kúria annak rendelkezéseit (tartalmát) nem vizsgálhatja felül, nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy az ítéletáblának a visszaküldés helyett az alperes fellebbezésének a visszautasításáról vagy a Kp. 48. § (1) bekezdés b) pontja szerint a keresetlevél visszautasításáról kellett volna rendelkeznie, illetve a Kp. 104. § (1) bekezdésében foglaltak szerint kellett volna eljárnia.

[21] Mivel a Kúria a jelen perbelivel teljesen azonos tartalmú ügyben Kpkf.VII.45.026/2023/2. szám alatt meghozott végzésben foglaltaktól érdemében nem kívánt eltérni, a fentiek alapján megállapította, hogy az ítéletábla fellebbezést visszautasító döntése nem sérti a Kp. 7. § (2) bekezdés a) pontjában, 99. § (1) bekezdésében, 102. § (1) bekezdés b) pontjában és 112. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseket.

[22] Az alperes fellebbezésében kérte az ítéletábla fellebbezést visszautasító végzésében szereplő, az iratok visszaküldésével kapcsolatos kúriai határozatok részére történő megküldését is. A Kúria e körben megállapította, hogy a felsorolt határozatok nem a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 163. § (1) bekezdése szerinti körbe tartoznak, és nem is a felek ügyében keletkezett határozatok, ezért azok megküldésének törvényi feltételei nem állnak fenn. A bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet (Büsz.) 10. § (1) bekezdés második mondata szerint az eljárásban részt nem vevő személy részére a bíróság elnöke engedélyezheti a felvilágosítást, ha ahhoz az érintett hozzájárult, vagy azt jogszabály egyébként lehetővé teszi.

[23] Mindezek alapján a Kúria a fellebbezést visszautasító végzést – a Kp. 109. § (1) bekezdése és 112. § (1) bekezdése alkalmazásával – helybenhagyta.

A döntés elvi tartalma

[24] I. A bíróság végzése ellen fellebbezésnek a Kp.-ban meghatározott esetben van helye.
II. A Kp. 102. § (1) bekezdés b) pontja alapján a fellebbezést vissza kell utasítani, ha az olyan végzés ellen irányul, amellyel szemben a fellebbezést a Kp. külön nem engedi meg.

Záró rész

[25] Az alperesnek a másodfokú eljárásban költsége nem merült fel, ezért arról a Kúriának a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 81. és 82. §-aira figyelemmel nem kellett döntenie.

[26] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján teljes személyes illetékmentességben részesül, ezért a Kúriának az illetékről rendelkeznie nem kellett.

[27] A végzés ellen a fellebbezést a Kp. 112. § (2) bekezdése, a felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontja kizárja.

[28] A Kúria a fellebbezést a Kp. 114. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2023. március 8.

Dr. Farkas Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Bérces Nóra s.k. előadó bíró, Dr. Sperka Kálmán s.k. bíró, Dr. Gyurán Ildikó s.k. bíró, Dr. Sugár Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő